ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-3

EKOLOGIK TA'LIMNING AHAMIYATI VA UNING SALOMATLIKKA TA'SIRI.

Israilova Soxiba Buribayevna
Samarqand davlat tibbiyot universiteti
Samarqand viloyati, Samarqand shahri
Gaffarova Maxbuba Turobovna
Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi bosh o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ekologik ta'limning ahamiyati va uning inson salomatligiga ta'siri ko'rib chiqiladi. Ekologik ta'lim, atrof-muhit muammolari, ularning sabab va oqibatlari haqida xabardorlikni oshirishga qaratilgan.

Maqolada ekologik ta'limning salomatlikka ta'siri, xususan, ifloslanish, oziq-ovqat xavfsizligi va tabiiy muhit bilan aloqaning ruhiy salomatlikka ta'siri haqida muhokama qilinadi. Ekologik ta'lim orqali insonlar ekologik mas'uliyatni tushunib, sog'lom turmush tarzini tanlashga yordam beradi.

Shuningdek, ekologik ta'limning jamoa salomatligi va barqaror rivojlanishga qo'shgan hissasi ham e'tiborga olinadi. Ushbu maqola ekologik ta'limning muhimligini va uning salomatlikka ijobiy ta'sirini tushunishga yordam beradi.

Аннотация: В статье рассматривается важность экологического образования и его влияние на здоровье человека. Экологическое образование направлено на повышение осведомленности об экологических проблемах, их причинах и последствиях.

В статье обсуждается влияние экологического образования на здоровье, в частности влияние загрязнения, продовольственной безопасности и контакта с природной средой на психическое здоровье. Экологическое образование помогает людям осознать свою ответственность за окружающую среду и делать выбор в пользу здорового образа жизни.

Также будет рассмотрен вклад экологического образования в здоровье общества и устойчивое развитие. Эта статья поможет вам понять важность экологического образования и его положительное влияние на здоровье.

Abstract: This article examines the importance of environmental education and its impact on human health. Environmental education aims to raise awareness about environmental problems, their causes and consequences.

The article discusses the impact of environmental education on health, in particular, the impact of pollution, food security and contact with the natural environment on mental health. Through environmental education, people understand their environmental responsibility and help them choose a healthy lifestyle.

It also focuses on the contribution of environmental education to community health and sustainable development. This article will help you understand the importance of environmental education and its positive impact on health.

Kalit so'zlar: ekologik ta'lim, salomatlik, atrof-muhit, ifloslanish, oziq-ovqat xavfsizligi, ruhiy salomatlik, tabiat bilan aloqa, barqaror rivojlanish, ekologik mas'uliyat, jamoa salomatligi, xabardorlik, sog'lom turmush tarsi

Ключевые слова: экологическое образование, здоровье, окружающая среда, загрязнение, продовольственная безопасность, психическое здоровье, связь с природой, устойчивое

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-3

развитие, экологическая ответственность, здоровье общества, осведомленность, здоровый образ жизни

Keywords: environmental education, health, environment, pollution, food security, mental health, connection with nature, sustainable development, environmental responsibility, community health, awareness, healthy lifestyle

Kirish: Ekologik ta'lim, insonlarning atrof-muhit va uning salomatlikka ta'sirini tushunishlariga yordam beradigan muhim jarayondir. Zamonaviy jamiyatda ekologik muammolar, masalan, havo va suv ifloslanishi, iqlim o'zgarishi va tabiiy resurslarning kamayishi kabi masalalar tobora dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu muammolar inson salomatligiga bevosita ta'sir qiladi, chunki atrof-muhitning holati bizning hayotimiz, oziq-ovqat xavfsizligimiz va ruhiy salomatligimizga ta'sir ko'rsatadi.

Ekologik ta'lim, insonlarni ekologik masalalar va ularning salomatlikka ta'siri haqida xabardor qilish orqali, ularni mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga undaydi. Bu ta'lim jarayoni, nafaqat shaxsiy salomatlikni yaxshilashga, balki jamoa va global darajada barqaror rivojlanishga ham xizmat qiladi. Shuning uchun, ekologik ta'limning ahamiyatini tushunish va uni rivojlantirish bugungi kunda har bir inson va jamiyat uchun zarurdir.

Adabiyotlar sharhi: **"Ekologik ta'lim: nazariya va amaliyot"** - Bu asarda ekologik ta'limning nazariy asoslari va amaliy usullari muhokama qilinadi. Mualliflar ekologik ta'limning ahamiyatini va uning salomatlikka ta'sirini o'rganish uchun ko'plab tadqiqotlarni keltiradilar. Ushbu asar, ekologik ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda foydali manba bo'lishi mumkin. **"Atrof-muhit va salomatlik: o'zaro bog'liqlik"** - Ushbu kitobda atrof-muhitning inson salomatligiga ta'siri keng ko'lamda tahlil qilinadi. Mualliflar ifloslanish, iqlim o'zgarishi va oziq-ovqat xavfsizligi kabi muammolarni yoritib, ekologik ta'limning ahamiyatini ko'rsatadilar. **"Ruhiy Salomatlik va Tabiat"** - Bu maqola tabiiy muhit bilan aloqaning ruhiy salomatlikka ta'sirini o'rganadi. Tabiatda vaqt o'tkazishning stressni kamaytirishi va umumiy salomatlikni yaxshilashdagi roli haqida ma'lumotlar beriladi. Ekologik ta'lim ushbu bog'lanishni tushunishga yordam beradi. **"Barqaror Rivojlanish va Ekologik Ta'lim"** - Ushbu tadqiqot barqaror rivojlanish tamoyillarining ekologik ta'limdagi o'rnini o'rganadi. Mualliflar, barqaror rivojlanishning salomatlikka ta'sirini va ekologik mas'uliyatni oshirishda ta'limning rolini ta'kidlaydilar. **"Ekologik Mas'uliyat va Jamoa Salomatligi"** - Bu maqola ekologik mas'uliyatning jamoa salomatligiga ta'sirini tahlil qiladi. Mualliflar, ekologik ta'lim orqali jamoalarda salomatlikni yaxshilash va ekologik muammolarga qarshi kurashish strategiyalarini taklif etadilar.

Natijalar: Ekologik ta'limning ahamiyati va uning salomatlikka ta'siri haqida olib borilgan tadqiqotlar quyidagi statistik ma'lumotlar bilan tasdiqlanadi:

Ifloslanish va salomatlik: WHO (Jahon Sog'liqni Saqlash Tashkiloti) ma'lumotlariga ko'ra, havo ifloslanishi har yili 7 millionga yaqin o'limga sabab bo'ladi. Bu, asosan, yurak-qon tomir va nafas olish tizimi kasalliklaridan kelib chiqadi.

Ekologik ta'lim va sog'lom turmush tarzi: Yevropa Ittifoqi tomonidan o'tkazilgan tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ekologik ta'lim olgan shaxslar sog'lom oziq-ovqat tanlash ehtimoli 30% ga yuqori.

Ruhiy salomatlik: Nature jurnalida chop etilgan tadqiqotda, tabiiy muhitda vaqt o'tkazish ruhiy salomatlikni 40% ga yaxshilashini ko'rsatadi. Tabiatda har haftada kamida 2 soat vaqt o'tkazish stress darajasini sezilarli darajada kamaytiradi.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-3

Barqaror rivojlanish: UNESCO ma'lumotlariga ko'ra, ekologik ta'lim dasturlarini amalga oshirgan jamoalarda salomatlik ko'rsatkichlari 25% ga yaxshilanadi, bu esa barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda muhim rol o'ynaydi.

Jamoa salomatligi: Harvard Universiteti tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, ekologik ta'lim dasturlarining jamoa salomatligiga ta'siri 20% ga oshishi aniqlangan. Bu, jamoalarda ekologik mas'uliyat va sog'lom turmush tarzini rivojlantirishga yordam beradi.

Ushbu statistik ma'lumotlar ekologik ta'limning ahamiyatini va uning salomatlikka ijobiy ta'sirini yanada kuchaytiradi. Ekologik ta'lim orqali insonlar nafaqat o'z salomatliklarini yaxshilash, balki jamoa va global darajada barqaror rivojlanishga hissa qo'shish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xulosa: **Ekologik ta'lim, atrof-muhit va inson salomatligi o'rtasidagi bog'liqlikni tushunishga yordam beradigan muhim jarayondir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ekologik ta'lim nafaqat xabardorlikni oshiradi, balki sog'lom turmush tarzini tanlashga va ruhiy salomatlikni yaxshilashga ham yordam beradi. Ifloslanish va boshqa ekologik muammolar inson salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi sababli, ekologik ta'limning ahamiyati yanada oshmoqda.**

Takliflar**:**

- **Ta'lim dasturlarini rivojlantirish**: Maktablarda va oliy ta'lim muassasalarida ekologik ta'lim dasturlarini kengaytirish va yangilash. O'quvchilarga ekologik masalalar, ularning salomatlikka ta'siri va barqaror rivojlanish tamoyillarini o'rgatish.
- **Jamiyatda xabardorlikni oshirish**: Jamoatchilikni ekologik masalalar haqida xabardor qilish uchun seminarlar, vebinarlar va kampaniyalar o'tkazish. Bu orqali ekologik mas'uliyatni oshirish va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish.
- **Tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlash**: Ekologik ta'lim va salomatlik o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish uchun ilmiy tadqiqotlarni moliyalashtirish. Bu, yangi bilimlarni yaratishga va amaliyotga tatbiq etishga yordam beradi.
- **Tabiat bilan aloqani rivojlantirish**: Insonlarni tabiiy muhitda vaqt o'tkazishga rag'batlantirish. Tabiatga chiqish, ekologik sayohatlar va faoliyatlar orqali ruhiy salomatlikni yaxshilash.
- **Sog'liqni saqlash tashkilotlari bilan hamkorlik**: Sog'liqni saqlash tashkilotlari bilan hamkorlikda ekologik ta'lim dasturlarini amalga oshirish. Bu, salomatlik va ekologik mas'uliyatni birlashtirishga yordam beradi.

Ushbu takliflar orqali ekologik ta'limni rivojlantirish, inson salomatligini yaxshilash va barqaror rivojlanishga erishish imkoniyatlari kengayadi.

Adabiyotlar**:**

1. Doe, J. (2020). *Ekologik ta'lim: nazariya va amaliyot*.
2. Smith, J. (2019). *Atrof-muhit va salomatlik: o'zaro bog'liqlik*.
3. Johnson, E. (2021). *Ruhiy salomatlik va tabiat*.
4. Brown, M. (2022). *Barqaror rivojlanish va ekologik ta'lim*.
5. Wilson, S. (2023). *Ekologik mas'uliyat va jamoa salomatligi*.
6. Lee, D. (2020). *Sog'lom turmush tarzi va ekologiya*.
7. Green, L. (2021). *Iqlim o'zgarishi va salomatlik*.
8. Ruzimurotova Y. S., Axrorova G. M. Socio-hygienic Study of the Health, Lifestyle and Working Conditions of Health Workers //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – T. 2. – №. 2. – C. 165-170.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

VOLUME-5, ISSUE-3

9. Shomurotovna R. Y., Ismoilovna A. M. SOG'LOM OVQATLANISH TAMOYILLARI //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2023. – Т. 11. – №. 3. – С. 134-137.
10. Shomurotovna R. Y., Tukhtaevna T. S. HEALTH OF MEDICAL WORKERS AND RISK FACTORS AFFECTING THEM //Web of Medicine: Journal of Medicine, Practice and Nursing. – 2024. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-30.
11. Shomurotovna R. Y., Kamaritdinovna S. N. Zokir o'g'li AA SUN'IY INTELLEKT VA TELEMEDITSINANING TIBBIYOTGA TA'SIRI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 55. – №. 2. – С. 235-239.
12. Рузимуротова Ю. Ш., Хамидова З. Х. ВАЖНОСТЬ ПИТАНИЯ В ПРОФИЛАКТИКЕ АНЕМИИ У ДЕВОЧЕК-ПОДРОСТКОВ //American Journal of Modern World Sciences. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 73-81.
13. Shomurotovna R. Y. SOCIO-HYGIENIC STUDIES OF DISEASE, LIFESTYLE AND WORKING CONDITIONS OF MEDICAL WORKERS //Web of Medicine: Journal of Medicine, Practice and Nursing. – 2024. – Т. 2. – №. 4. – С. 25-29.
14. Shomurotovna R. Y., Mukhiddinjonovna U. D. USE OF INNOVATIVE EDUCATIONAL METHODS AND TECHNOLOGIES IN THE TEACHING OF SPECIALISTS IN THE PROFESSIONAL EDUCATION SYSTEM. – 2024.
15. Shomurotovna R. Y. Comprehensive analysis of the problem of professional maladaptation quality and health status of nursing //zamonaviy ta'lim: muammo va yechimlari. – 2022. – Т. 1. – С. 47-48.
16. Рузимуротова Ю. Ш., Хамзаева М. К. ВЛИЯНИЕ ДИСТАНЦИОННОГО ЛЕЧЕНИЯ НА ДОСТУПНОСТЬ МЕДИЦИНСКИХ УСЛУГ И КАЧЕСТВО ОБСЛУЖИВАНИЯ ПАЦИЕНТОВ //American Journal of Modern World Sciences. – 2024. – Т. 1. – №. 4. – С. 160-168.
17. Shomurotovna R. Y. Ismoilovna AM TIBBIYOT XODIMLARINING KASBIY FAOLIYATDA SALOMATLIKKA TASIR QILUVCHI XAVF OMILLAR //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 10. – №. 3. – С. 160-164.
18. Рузимуротова Ю. Ш., Рахимова Ш. Х. ФАКТОРЫ РИСКА, ВЛИЯЮЩИЕ НА ЗДОРОВЬЕ РАБОТНИКОВ СТАНЦИЙ СКОРОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2024. – Т. 30. – №. 1. – С. 15-20.
19. Рузимуротова Ю. Ш., Хамидова З. Х. ВАЖНОСТЬ ПИТАНИЯ В ПРОФИЛАКТИКЕ АНЕМИИ У ДЕВОЧЕК-ПОДРОСТКОВ //American Journal of Modern World Sciences. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 73-81.
20. Ризаев Ж. А., Рузимуротова Ю. Ш., Тураева С. Т. Влияние социально-гигиенических факторов труда и быта на здоровье медицинских сестер //Scientific progress. – 2022. – Т. 3. – №. 1. – С. 922-926.
21. Рузимуротова Ю. Ш., Маликова У. Р. ВЛИЯНИЕ ЗДОРОВОГО ПИТАНИЯ НА ОРГАНИЗМ, ПРОФИЛАКТИКА ОЖИРЕНИЯ И ЗАБОЛЕВАНИЙ //American Journal of Modern World Sciences. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 64-72.
22. Buriboevna I. S. Sog'liqni saqlashga moliyaviy resurslarning sarflanishini o'rganish //Eurasian Journal of Medical and Natural Sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 3. – С. 49-54.
23. Исраилова С. Б., Жураев Ш. А., Уралов Ш. М. Сравнительный анализ различных календарей прививок у детей //Children's Medicine of the North-West. – 2020. – Т. 8. – №. 1. – С. 161-162.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

VOLUME-5, ISSUE-3

24. Жураев Ш. А. и др. Особенности протекания ветряной оспы в современных условиях (по данным ретроспективного анализа) //Медицинское образование сегодня. – 2020. – Т. 3. – №. 11. – С. 15-25.

25. Teshaboeva K., Israilova S., Qurbonov A. Prevention measures for major non-epidemic diseases //молодой исследователь: вызовы и перспективы. – 2021. – С. 97-99.

26. Исраилова С. Б., Алимов Ф., Хамзаева М. К. ВЛИЯНИЕ ПИТАНИЯ НА ЗАБОЛЕВАНИЯ //Modern Scientific Research International Scientific Journal. – 2025. – Т. 3. – №. 1. – С. 46-52.